No 133.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego
CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z *Wilna VS.* 28 Grudnia 1799 we Srzodę.

z *Petersburga VS.* 16 *Grudnia.*

Otrzymali rangę *Półkownikow* Podpółkownicy: regimentu muszkietyerow Witowtowa Zerdink; półku Kirassyerow Czernissa Łobanow. Majorowie zostaią Podpółkownikami: garnizonowego regimentu Xiążęcia Urus wa-Sokołow; półku Kirassyerow Xiążęcia Komodanowskiego Ładiżeńskiego Xiąże Oboleńskoy 1; Kirassyerow Michelsona Xiąże Oboleńskoy 2. Batalionu Artilleryi Baturina Półkownik Mertens 1 naznaczony iest onego Kommendantem.

Uwalniaią się od służby na własną prożbę: batalionu artilleryi Brewerna *Półkownik* Daragan; Czuhujewskiego Sinicina półku Półkownik Jakubowski z rangą Generał Majora, gażą iaką dotąd odbierał, i mundurem. Woyska Dońskiego Major Denisow; półku dragonii Obreskowa Major Kopitowskoy; dragonii Sakena 2 Majorowie: Achtebinin z mundurem, i Moszeński.

Członkami Collegium woiennego zostaią: Generał Lieutenant Xiąże Gorczakow 1; Generał Majorowie: Xiąże Gorczakow 2, Czubarow, i Xiąże Dołgoruki 4; Order *S.* Anny 1 Klassy otrzymali Tayni Konsiliarze i *Senatorowie*: Alekssieiew, Łazarow, Kozłow, Czeliszczew, Kaminin, Lewaszow. JEGO IM*P*ERATOR*S*KA MO*S*C oświadczyć raczył ukontentowanie swoie Generałowi Kawaleryi Gruffowi von der *P*alen, za porządek w stołecznym mieście utrzymany, tak co do woyskowych, iako też co do policyinych interessow.

z *Wiednia* .. *Grudnia z Gazety Wiedeńskiey.*

Nie mogąc nic donieść o czynnościach woiennych we *Włoszech* i Szwabii, dla nieodebranych rapportow od Arcy Xiążęcia Karola i Generała Kawaleryi Melas, damy krótką wiadomość o institutum Wiedeńskim na poratowanie ubogich i nieszczęśliwych ludzi; z którey każdy się przekona, iak to zgromadzenie zasługiwać nieprzestaie na pochwałę powszechną.

Z rachunku albowiem dokładnego widziemy, że pomienione institutum w roku teraznieyszym ogułem dochodu miało 130. tysięcy złotych Ryńskich; pieniądze te zebrały się z dobrowolnych składek po całey Monarchii. *S*am Cesarz Jmć ofiarować raczył 12 tysięcy; Xiąże Sasko Cieszyński daie 200 złotych w miesiąc; utrzymywano ubogich 5,5 4. Oprócz dochodow przypadkowych ma institutum stały z procentu od summ, które iuż wynoszą Kapitał 530 tysięcy; a ten codziennie się powiększa.

z *Paryża* 15 *Grudnia z Gazety Frankfortskiey.*

Straciliśmy zupełnie nadzieię przywrócenia pokoiu Departamentom R*P*tey Zachodnim. Na nic się nie przydało zawieszenie broni podpisane z niektóremi wodzami; trzeba znowu zaczynać woynę domową, trzeba krew obywatelską przelewać; obiaśni się rzecz następuiącemi rapportami. Kładniemy naprzód warunki armisticium zawartego między Generałem en chef Hedouville i Szefami Szuanow.

1. Liczba woysk Republikantskich nie może bydź powiększana w Departamentach zachodnich, póki zawieszenie broni trwać będzie. 2 Wyroki sądow woyskowych przeciw Roialistom nawet w boiu wziętym wykonane nie będą. 3. Jeńce i zakładnicy wolność odzyszczą. 4. Korrespondencye i kommunikacye obu stronom bespieczne bydź maią. 5. Republikantem wolno iest żywność brać w kraiu i furaże. 6. Obie strony dezerterow po dawnemu przyimować mogą. 7. Przed rozpoczęciem krokow nieprzyiaznych iedna strona drugą przynaymniey 8. dniami ostrzedz powinna. 8. W czasie trwaiącego broni zawieszenia wodzowie i Kommissarze rządowi żądaney proklamacyi wydawać do ludu nie mogą.

Nie długo trwała ſpokoyność; General Grigny kommenderuiący w Nantes diwizyą armii Republikantſkiey, wydał odezwę do żołnierza. Generał en chef Hedouville, powiada, uwiadomiony został, iak postępuią ſobie Szuanowie podczas armiſticium umówionego z przednieyſzemi onych Wodzami; zaleca przeto ażebyśmy za wypówiedzenie woyny poczytywali gwałtowne w kraiu zabory zboża, bydła, ludzi zdatnych do noſzenia broni, pieniędzy, koni; ciągnienie naostatek diwizyi rokoszanow przez te powiaty, w których ſię nie znaydowały przed podpiſaniem ugody.

Karność i posłuszeństwo wyższym rozkazom przynagliło nas do złożenia broni; lecz widziałem żołnierze, iak wam bolesne były krzywdy przez Jnsurgentow ſpokoynym obywatelom wyrządzane. Dziś iuż macie rozwiązane ręce; nie będziemy wprawdzie attakować Szuanow, lecz ukarzemy wszelakie ich przestępstwa. Gotuycie ſię więc mocą oręża przywrócić Oyczyznie pokoy pożądany, którego Hedouville łagodnością i namową dać nie mógł.

Co ſię zatym stało, pokazuią rapporta z Nantes przysłane; 30 Listopada 3 fregaty Angielſkie i dwa statki przewozowe wyładowały broń i ammunicyą przy uyściu rzeki Vilaine; między innemi armat 4 2 haubice; nie wiadomo czyli na eſkadrze znaydowali ſię Emigranci, i iak wielu ich było. Nieprzyiacielowi baty rybackie robotę ułatwiły. Wkrótce potym do Nantes przybył Szef Szuanow iadący do Generała Hedouville iak ſię domyślamy, z ostrzeżeniem, że zawarte nie dawno broni zawieſzenie iuż ieſt zerwane.

Z drugiey strony miasteczko Machecoul osadzili rokoszanie, gdzie ich wkroczyło na załogę 300 d. 5 Grudnia; nikogo nie zkrzywdzili; hasłem ich: niech żyie pokoy i zgoda. Z l' Orient do Nantes Hedouville przyprowadzić kazał bliſko 2 tyſiące żołnierza; od dni kilku ſpodziewani ponieważ ieſzcze nieprzybyli, nie wątpliwie do l' Orient powrócić muſieli, odebrawſzy w drodze niespodzianą wiadomość o ukazaniu ſię eſkadry Angielſkiey i wylądowaniu.

Drugi rapport 6 Grudnia z Nantes donoſi, że Szuanowie uwiadomieni o zbliżeniu ſię statkow Angielſkich, w liczbie kilko tyſiączney poszli nie mieſzkaiąc ku brzegom. Republikantſkie woyſka miały z niemi krwawą ſprawę; ſkutek nie wiadomy; w listach z Redon ieſt wzmianka o wygraney Generała Hedouville, którego 3 tyſiączna dywizya z Vannes w pole ruszyły; czekamy dokładnieyſzych wiadomości.

Rapport z Vannes późnieyſzy wzmiankuie o powtórney bitwie. D. 7, 12 Szefow Szuanſkich maiąc przy ſobie do 10 tyſięcy ludu po części uzbroionego do Murillac przybyli: Z tego mieysca 80 wielkich wozow poſzło ku brzegom. Nazaiutrz rano wystrzał z armaty dał hasło do wylądowania, tegoż dnia wszystkie wozy prochem, bronią, i pieniędzmi ładowne do Murillac powróciły; nie mieszkaiąc bezbronnym szuanom rozdano Angielſkie karabiny. Między ammunicyą postrzegliśmy kilka haubic i armat polowych.

Więcey nierównie ich będą mieli rokoszanie, gdy Angielſkie okręta wſzystko co przywiozły na ląd wyſadzą. Zatym z Vannes 2 tyſiące Republikantow ruſzyło w pole z artilleryą, chcąc transport zabierać. Przyſzło do bitwy pod Elven. Szuanowie cofnąć ſię muſieli do 200 ludu straciwszy; lecz ammunicyą ich i działa do Plaudren uprowadzono; Scigaiąc uchodzących podkaliśmy nowe gromady rokoszanow ku nam idące; niedostatek żywności to sprawił, żeśmy do Vannes powracać muſieli.

O wylądowaniu Angielſkim ieden Officyer powiada, że widział niedaleko Penmart 40 woiennych okrętow i tyleż przewozowych; co ieśli tak ieſt wkrótce wiadomość odbierzemy o wtargnieniu do kraiu i połączeniu ſię z Szuanami liczney dywizyi woyſk nieprzyiacielſkich. To pewna że niedbalstwo kommendantow, którzy brzegow dobrze nie osadzili, ułatwiło zagraniczne insurgentom kommunikacye; powinna była przynaymniey zapobiedz złemu flotta Brestenſka, lecz ta ieszcze wychylić ſię nie śmie na Ocean.

Konstitucya nowa narodu Francuzkiego nazywać ſię będzie charte Francaise; ieſt w druku, i za dni kilka na iaw wynidzie; Konsulowie z dobranemi pomocnikami naywięcey nocą pracowali około ukończenia dzieła tego. Dziś kommiſsye prawodawcze do obrania Konsulow przystąpiły. Pierwſzym iednomyślnością głoſow został Generał Buonaparte; 2gim Cambaceres, 3cim Lebrun, który r. 1791 w trudnym czaſie był Ministrem zagranicznych intereſsow.

Wraz po zakończoney elekcyi, każdy z konsulow nowych obrał ſobie 5 pomocnikow; z niemi razem wyznaczać będą przyſięgłych konstitucyinych 60, ci zaś 300 Senatorow, 100 Trybunow. Rada stanu ſkłada ſię z 30 osob; Volney, Roederer, Maret, Semonville, Garat, Benezech, Clarke, Kellerman, Monge, Berthollet, Daubanton, i wielu innych obywatelow kraiowi znaiomych, z oświecenia i dzieł uczonych maią bydź wezwani do usługi publiczney.

Buonaparte miał oświadczyć, że każdy Francuz, do iakieykolwiek strony należący, bez względu na opinie polityczne, byleby miał oświecenie, zdatność, i cnotę, może piastować urzędy kraiowe. Sieyes chciał zacząć życie utaione i prywatne na wſi; nie wiadomo czyli nieukontentowanie iakie było mu do tego pobudką; dziś

rzecz pewna, że na prożbę pierwszego Konsula zasiadać ma w zgromadzeniu przysięgłych; tamże Ex Konsul Ducos mieysce otrzyma.

Od armii naszych nie odbieramy raportu żadnego. Włoska prawie zupełnie dziś iest rozproszona. Zniszczoną byłaby podobno, gdyby ostatkow *S.* Cyr męstwem i przezornością nie ocalił. Massena będzie miał trudność nieskończoną w zagaieniu kampanii nowey. Niedostatek żywności przynaglił wiele regimentow bez wiedzy Wodza nawet ustępować z *P*iemontu i Liguryi. Słowem Barthier będzie przymuszony nowe tam woysko formować, do czego wiele połbrygad Szwaycarskich użyie.

Augereau ma bydź wyznaczony Generałem en chef armii Batawskiey. Na Championneta wszyscy dziś powszechnie narzekaią. To pewna że omylił przyiacioł swoich nadzieię. Cokolwiek w roku przeszłym dokazał pod Rzymem i w Krolestwie Neapolitańskim, przypisuią to Macdonaldowi. Uroczysta installacya pierwszego konsula wkrotce nastąpi. Chcąc pomnożyć wspaniałość obrządku pamiętnego, Generałowie z rozmaitych stron przybywaią do stolicy.

Jak mało Konsul Buonaparte szuka zemsty nad przeciwnikama w listopadzie przez rewolucyą poniżonemi, dowodem będzie nie tylko przywrocona wolność Karolowi przedtym Xiążęciu Haskiemu, lecz ieszcze wyznaczenie Reprezentanta Joubert na deportacyą skazanego, za Prezydenta rady woyskowey ktora w mieście Valence ma sądzić wszystkich kommendantow, ktorzy twierdze Włoskie poddali nieprzyiacielowi.

Ostatnia rezolucya konsulow: Buonaparte, Ducos, i *S*ieyesa była następniąca. Uważaiąc że emigranci (Xiąże de Choiseul, Montmorency, &c,) pod Calais na wolnością na ląd wyrzuceni, dziś w Ham zamknięci, żadnym przymierzem nie mogą bydź podciągani pod prawa na emigrantow napisane; ponieważ nieprzyzwoita rzecz byłaby narodowi polerownemu na tych zemstę rozciągać, ktorym przebaczyło morze; stanowiemy, że emigranci z zamku Ham za granicę będą wyprowadzeni.

D. 16 ustawy nowe bydź maią ogłoszone w stolicy; d. 17 nowi urzędniey sprawować zaczną obowiązki swoie; d. 18 konsulowie ludowi doniosą czyli iest rzecz podobna przywrócić pokoy kraiowi; druga proklamacya wkrótce ma ogłosić powszechne broni zawieszenie; inna zwołanie kongressu; inna ieszcze wybranie męża miłego narodowi całemu za pełnomocnika do podpisania ugody; lecz te wszystkie wieści zostawmy czasowi.

Pisma nasze wychwalaiąc ostatnie odmiany rządowe, i rokuiąc narodowi Francuzkiemu długą pomyślność pod ustawami nowemi, zastanawiaią się nad 10 letnim, pod ktorym dotąd żyliśmy nierządem. Byliśmy pogrążeni w ciemnościach nayokropnieyszych; na końcu 18 wieku Francya do barbarzyństwa i dzikości powracać zaczeła; wszystko razem upadło; moralność zdrowa, polityka, religia, instrukcya publiczna.

Z drugiey strony powszechne zepsucie obyczaiow prędki wzrost brało; złodzieystwo i rozboy nieokreślony, honor i enota wyszydzone i wywołane, związki ludzkiego społeczeństwa potargane, własność wydarta każdemu; przemysł i handel zniszczony, upadłe rękodzieła; w takich okolicznościach zostawał narod; młodź rosnąca pośrzod takowego nierządu i zgorszenia, nadzieię nawet rozsądnym ludziom odbierała; ażeby kiedyżkolwiek Francya bydź mogła spokoyną.

Zarzucaią Konsulom Jakobini, że Diktaturę wprowadzili do narodu. Nic w tym niema złego, zwłaszcza że Diktatura nie iest iuż rzeczą nową w rewolucyi dla Francuzow. Czyliż pierwsze zgromadzenie Konstitucyine nie postąpiło absolutnie pisząc nowe prawa, o które narod nie prosił; zgromadzenie drugie uskuteczniaiąc pamiętną 10 Sierpnia odmianę; Konwencya ogłaszaiąc RPtę; Jakobini pisząc swoią Konstitucyą; Direktoryat wyganiaiąc tylu prawodawcow, Wodzow, i obywatelow.

Owszem potrzebna iest Diktatura narodowi; niech tylko dobra, sprawiedliwa, i umiarkowana będzie. Naprzód zaś ma zabespieczyć własność każdemu; dotąd nikt iey nie znał z Francuzow; większa połowa gruntow była iuż własnością skarbową; Konfiskacyom, sekwestrom, rekwizycyom nie masz końca, iako też emigracyom, i prześladowaniu za religią, do ktorey przecie cały narod mowiąc w ogulności statecznie iest przywiązany.

Wyszło nie dawno z druku pismo O. Lacarriere, w ktorym dokładnie wyszczegulniona iest rewolucya r. 1797 gdy *P*ichegru, Barthelemy, i tylu innych z niemi poszło na wygnanie pod wymyślonym pozorem, że rząd dawny przywracać chcieli. Całe nieszczęście pisarz przyznaie Carnotowi; Związki iego z *R*obertspierem wiadome każdemu, lecz zasługi w Departamencie woiennym od r. 1794, do końca woyny, wielką onemu wziętość iednały w narodzie.

Większą ieszcze nabył powagę przymierząc się ściśle z nowo obranym Barthelemy Direktorem: do niego więc przyszli prawodawce iarzmo Direktorow zrzucić pragnący; lecz Carnot na uymę własney powagi nic czynić nie chciał. Przestano więc na proiektowanym oddaleniu Ministrow Lacroix, i Merlina. Barthelemy i Carnot nic dokazać sami przez się nie mogli; trzeba więc

było przeciągnąć na ich ſtronę Direktora Lareveillere.

Gdy ten uiąć ſię nie dał, udano ſię do Baraſa; przyrzekł, bo chciał oſzukać Carnota, iako innych oszukiwał. Trzeba więc było rzecz bez żadney zwłoki do ſkutku przyprowadzić. Tu Carnot ociągać ſię zaczoł Miniſter woienny Scherer zapewnił Generała Pichegru, że rozruch żaden w Paryżu nie powſtanie do d. 19 września. Na ten czas Triumuirowie: Barras, Rewbell. Lareveillere, aresztowani i ſądzeni bydź mieli.

Lecz do tego nie przyszło, 5 Września rano Direktorowie za pomocą Generała Augereau odnieśli zupełne zwycięstwo; w przeciwnym zdarzeniu Barthelemy z przyiaciołami przywrócić miał pokoy powſzechny; narodowi zaś Francuzkiemu porządek; Carnot ſprzyiał iemu póki widział podobieńſtwo uſkutecznienia wielkich zamiarow. Jaki tego Direktora los potkał po zakończoney rewolucyi, nie wyraził wyżey pomieniony Lacarriere.

Barthelemy proſił wyraźnie Konsulow, ażeby mu pozwolili powracać do Oyczyzny, i imie ſwoie porządkiem w prawie przepisanym z regeſtru Emigrantow wymazać. Hedouville w rapporcie wyraża, iż Generał Hattry dowiedziawszy ſię o wylądowaniu Angielſkim ruszył na nieprzyiaciela, przez dzień cały dawał ognia do okrętow, 150 ludzi zabił, 600 ranił; lecz o zabraniu ammunicyi niema żadney wzmianki, co iedynym było zamiarem wyprawy naszego Wodza.

Młodź kraiowa nie pokazuie wielkiey ochoty ciągnienia do obozow; dowodem tego ſą zalecenia Miniſtra woiennego i Departamentowych Adminiſtratorow Każdy dziś Oćiec, opiekun i tym podobni goſpodarze urzędowe świadectwo przed zwierzchnością złożyć powinni nato, że ich ſynowie pod chorągwiami ſtaneli; prawa na dezerterow ściśle będą wykonane; imiona zbiegłych za granicę na regeſtrze emigrantow umieſzczono.

Desolles naznaczony Szefem Sztabu armii nad Reńſkiey razem z Generałem Moreau wyiedzie do Szwaycarow; Massena wkrótce po inſtallacyi Konsulow do Włoch pośpieszy. Trudno woyſku naſzemu będzie utrzymać ſię w Liguryi, mianowicie dla niedoſtatku żywności, który dziś większy tam ieſt nad inne czasy, poniewaz eſkadry Angielſkie przed portem Genueńſkim krążące tamuią kommunikacye z portami Francuzkiemi.

Zamiana Generała Don za uczonego Dolomieu podpada wątpliwości; pewnieyſza rzecz ieſt, iż Generał Mack będzie odeſłany do Wiednia; na wzaiem Serrurier wolność otrzyma powrócennia do obozow. Przed bramą Inwalidow na kolumnach maią bydź poſtawione lwy z Wenecyi zprowadzone; wſzyſtkie zaś chorągwie i ſztandary na woynach zdobyte złożyć rząd rozkazał w Kościele domu pomienionego.

Miniſter ſprawiedliwości Cambaceres dniem przed wybraniem swoim na konsula RPtey, dał nowy nowod ludzkości; roſkazuiąc Adminiſtratorom przeyrzeć wſzyſtkie więzienia, wyexaminować areſztowanych, mieć wzgląd przyzwoity na wiek, płeć, i chorobę dać rapport o przyczynach przytrzymania każdego; uwolnić mniey winnych. przyśpieszyć ſprawiedliwość czekaiącym wyroku sądowego; ci tylko w więzieniach zoſtać maią których wypuſzczenie ſzkodliwe bydź może dobru powſzechnemu.

z Mdritu 25 Liſtopada z Gazety Frankfortskiey.

Do miaſta Corogne i okolic zgromadzaią liczne dywizye woyſk Hiszpańſkich, nie wiadomo dla iakiey potrzeby; ſłychać że na uzbroioney w tymże porcie i Ferolu eſkadrze wynidą pod żagle, nie wiadomo na iaką wyprawę. Kommendę naywyższą oddano Generałowi Caſtagnos, który z wyſpy Maiorki przybył do Carthageny, z kąd na dni kilka ſpodziewany ieſt w naszey ſtolicy.

O niczym więcey dziś u Dworu nie mówią iak tylko o upadku P. Mallo, względami Króleſtwa Jchmiow nie dawno zaszczyconego; ta okoliczność iasnym ieſt dowodem, że Xiąże Pokoiu wiele znaczyć nigdy nie przeſtał. D. Azansa przed dwoma laty z Miniſteryum woiennago poſłany na Wice Króleſtwo Mexykańſkie odwołany zoſtał; mieysce iego zaſtąpi Marqwina.

z Stockholmu 10 Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Król Jmć dnia wczorayſzego powrócił z Upsalu. Do tey podróży pobudką był rozruch w pomienionym mieście zrobiony od Studentow, podczas uroczyſtego obchodu narodzenia Królewica Guſtawa Adolfa. Monarcha zaleciwſzy uczącym ſię i nauczycielom uszanowanie Religii, rządu, i praw kraiowych, złożył urząd Kanclerza Akademii, który dotychczas Królowie *Szwedzcy* piaſtowali, nakazuiąc obrać innego; naſtąpiła wnet elekcya, i obrany zoſtał *Hrabia* Fersen.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

z *Wilna VS.* 28. Grudnia 1799 we Srzode

z Neapolu 19 Liſtopada z Gazety Frankfortskiey.

Zupełna dziś panuie ſpokoyność w mieście naſzym i całym Króleſtwie; Monarcha mieſzkanie założył w Palermo: mamy iednak nadzieię, że do nas powróci; niedawno wielką promocyą uczynił w woyſku lądowym i morſkim, nadgradzaiąc mianowicie tych zaſługę, którzy w oſtatnim zamieszaniu dochowali wierność Tronowi nienaruſzoną. IMPERATOR Jmć Roſsyiſki do Kardynała Ruffo naſtępuiący liſt napiſać raczył,

Dowody wierności i nieodmiennego przywiązania, które dałeś Królowi Jmci dwóch Sicilii; chwalebna wyprawa na nieprzyiacioł którą dokonałeś ſzlachetnym powodowany uczuciem, ſprawiedliwe ziednały podziwienie ludzi cnotliwych, i poddańſtwa Monarſze ſwoiemu wiernego w każdym kraiu; zaſłużyły też nie mniey na względy i łaſkę Naſzą, które chcąc okazać przed światem, posyłamy znaki Orderowe S. Andrzeia i Alexandra Newſkiego; proſząc Boga, ażeby Was trzymał w ſwoiey opiece świętey, PAWEŁ.

z Strasburga 8 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Generał Lecourbe dnia wczorayszego do nas przybył z Manheimu; dziś rano pośpieszył do Szwaycarow. Główna kwatera armii nad Reńſkiey ma bydź wkrótce do Weiſsemburg przenieſiona.

z Stuttgardu 11 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Przez miaſto naſze często przechodzą regimenta Auſtryackie zmierzaiąc do Bruchsal i Heidelberga. Według wiadomości przyſłanych od granicy Tureckiey, Paſswan Oglou, przez kilkanaście mieſięcy zachowuiąc ſię ſpokoynie, zgromadził armią, która na pozor była rozwiązana; lecz w rzeczy ſamey rozrzucona tylko po rozległych kwaterach w Bulgaryi i na Wołoſzczyznie; na pierwſze Wodzą ſkinienie ſtanęło pod bronią 15 tyſięcy ludu do boiu gotowego.

Na tych czele buntownik poszedł do Niſsy, maiąc podobno rozpoczynać kroki nieprzyiazne przeciwko Baſzy Belgradzkiemu. Pobudką do tego poſtępku ieſt, że pomieniony Baſza chciał czynić gwałtownie z Janczarami, mianowicie zaś ich kommendantem, który do liczby przyiacioł i ſtronnikow *Paſswana* należał. Gotuie ſię Baſza do obrony; działa ſą iuż zatoczone na wałach; garnizon wzmocnił nowym zewſząd żołnierzem, i wszyſtkie ſtatki na Dunaiu zatrzymać kazał.

z Lausanne 7. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Woyſka teraz idące nieuſtannie przez Canton Lemanſki, są też ſame, które w tegoroczney kampanii zaſtępowały Neapol, Capuę, Gaetę, Rzym, Civitavecchia, i inne miaſta Włoſkie, Regimenta niegdy liczne, dziś orężem nieprzyiacielſkim uszczuplone, nie maią nawet podobieńſtwa dawney potęgi ſwoiey. *Mówiono* u nas o bliſkim zawieszeniu broni, lecz ta wiadomość bardziey pożądaną ieſt niżeli do prawdy podobną.

z Zurich 7 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Dwie połbrigady letkiey piechoty dnia wczorayszego z tąd ruſzyły zmierzaiąc do *Włoch*, gdzie Miniſter woienny Berthier ogromną ſiłę dać chce Generałowi Maſsena. Inne woyſka roſkaz odebrały gotować ſię do marszu. Na ich mieysce przyidą nowe regimenta z Departamentow *Francuzkich*. Generał Lecourbe wkrótce ſpodziewany, u nas mieć będzie główną kwaterę; Moreau w Bazilei.

z Hagi 17 Grudnia z Gazety Hamburgſkiey

Generał en chef Brune ieſzcze nie przybył do naszey ſtolicy; podobno zabawi

w Paryżu do ogłoszenia nowych uſtaw; gońce od niego przyſłani ieden po drugim wſzyſtkie depesze oddawali *Generałowi* Verdieres, żadnych Batawſkim Direktorom; co dało przyczynę wielu domyſłom. Na to wſzyscy zgadzaią ſię powszechnie że w rządzie naszym odmiany naſtąpią; mianowicie zaś liczba osob do władzy wykonawczey wchodzących ma bydź zmnieyszona.

D. 22. Dziſieyszego dnia General en chef Brune z Paryża przybył do naszey ſtolicy; wkrótce dokładną mieć będziemy wiadomość o elekcyi Konsulow Francuzkich urzędnikow ogłoszeniu nowey konſtitucyi &c.

z Berlina 21 Grudnia z Gazety Hamburgſkiey.

Szef brygady artilleryi, 25 letni młodzieniec Duroc, od Generała Buonaparte gońcem przyſłany dni kilka zabawiwszy w naſzey ſtolicy powrócił do Paryża znaydował ſię na kampaniach w Egipcie i Siryi gdzie też ciężką ranę odnióſł. Liſty z Glatz, Schweidnitz i wielu innych miaſt Szląſka Pruſkiego pisane donoszą, o zdarzonym d. 12 trzęſieniu ziemi w tey Prowincyi; obywatele niektórzy domow ſwoich odbiegli. Przez 8 dni ciągle ziemia mgłą bardzo grubą pokryta była.

z Manheymu 16 Grudnia z Gazety Hamburgſkiey.

Batalion woyſk Palatińſko Bawarſkich pod kommendą Generała Bartels dnia wczoraysſzego do nas wkroczył na załogę po uſtąpieniu regimentu Auſtryackiego Wenkheim.

Tegoż czasu część wielka armii Cesarſkiey Graffa Sterray poszła ku wyższemu Renowi; głuwna kwatera dziś ieſt w Raſtadzie.

Od brzegow Renu 16 Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Woyſka Francuzkie w Okolicach twierdzy Kehl wzmacniać maią ſię codziennie, wkraczać iednak nie śmieią do Szwabii, dla bliſkości armii Hrabiego de Starray w Buhl, Brischofſteim i Lichtenau rozłożoney. Auſtryacy ſtoią w Offenburgu; Palatino Bawarczykowie w Manheimie, gdzie ma kommendę Xiąże Hohenlohe. Główną kwaterę Francuzi z Worms do Neuſtad przenieśli; wiele półbrigad poszło do Strasburga; tamże wkrótce ieſt ſpodziewana cała iazda z *Szway*carow.

z Wetzlar 16 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Szczęśliwie ieſteśmy uwolnieni od boiaźni, iaką nam ſprawił liſt Generała Leval do Magiſtratu: nakazuiący 100 tyſięczne kontribucye. Uznał Wódz Francuzki, że do uwięzienia 30 Republikantſkich żołnierzy na załodze ſtoiących nie należeli obywatele.

z Auszpurga 13 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Deportowani cyrkułu Szwabſkiego w mieście naszym zgromadzeni, ofiarowali Arcy Xiążęciu Karolowi zaciągnąć 10 tyſięcy piechoty bez iazdy i artilleryi, byleby tylko kray był wolen od wszelkich rekwizycyi. Nie wiadomo ieſzcze iaką da odpowiedź Arcy Xiąże.

Sprawa o maiątek zeszłego Jana Ludwika Becu Sowietnika Nadwor: Jzby Skar: Litew: tak z Kredytorami, iako Debitorami ukazem Rządu Guberń: Litewſkiego na kognicyą i rozsądzenie odeſłana do Sądu Grodzkiego Pttu Wileńſkiego, do którego Sądu, z wyswieceniem ſwoich pretensyow kredytorowie celem odebrania należnościow, ażeby ſtawali i one pretensye przed tymże Sądem w czaſie agituiących ſię Sądow dowodzili obwieſzcza ſię.

W teraznieyſzym Mieſiącu zaczyna ſię Kwartalna prenumerata Kuryera Litewſkiego, na mieyscu wzięty kosztuie złł: 60, z Pocztą 80.